

Indenrigsministerens Bestemmelse, forsaavidt det bestaaer mellem to Amtsradskreds, uden at man dengang, saavidt jeg erindrer, fremfattede den Indvendning derimod, at Justitsministeren maatte give sit Minde dertil. Det forekommer mig, at, forsaavidt der maatte bestaae et saadant Fællesskab, ifølge en ganske særlig Contract, Noget, som jeg troer kun ganske undtagelsesviis er Tilfældet —, hvor altsaa Fællesskabets Ophævelse paa en Maade vilde være et Eiendomsindgreb, og det viste sig, at Ministeren ikke tog Hensyn til dette særlige Forhold, det da vilde være tidsnok at paavise den store Uretfærdighed, som Ministeren vilde have gjort sig skyldig i. Jeg troer, at man i Virkeligheden skal have meget vanskeligt ved at støtte en Bestemmelse som denne af Udvalget foreslaaede paa Erfaringer om tilsvarende administrative Overgreb, og naar dette ikke er Tilfældet, synes det mig noget besynderligt at ville besvære Lovgivningsmagten i hvert saadant enkelt Tilfælde. En Bemærkning, som jeg fremførte forrige Gang mod Udvalgets Forslag, lod den ærede 2den Landstingsmand for 1ste Kreds (Krieger) ubesvaret, nemlig den, at Udvalget selv erkendte Nødvendigheden af, at det overlades til administrative Afgjørelse, om Fællesskabet mellem en Kjøbstad og det til samme hørende Landdistrict skal ophæves eller ikke, og dette Fællesskab angaaer dog virkelig ogsaa Eiendomsinteresser. Naar f. Ex. Kjøbstaden med Hensyn til Skolevæsenet, ved Opførelse af Skolebygninger o. s. v. har indrettet sig paa et saadant Fællesskab, er der ganske vist en ganske lignende oeconomicke Interesse tilstede i Fællesskabet, som hvor det gjælder Sygehuse. — Jeg maa vedblivende fastholde, at det af mig foreslaaede er det heldigste, og at i alt Fald den Bestemmelse, som det ærede Udvalg har foreslaaet indfat om, at Afgjørelsen af Spørgsmaalet skal finde Sted igjennem Lov, er uheldig.

Ordføreren: Hvad det Forhold angaaer, som er omhandlet i § 16, da troer jeg ikke, at det har saa stor Betydning som det, der er berørt i § 20. Naar der bestaaer en Forening mellem en Kjøbstad og et Landdistrict, da ere for det Første de Forhold, som denne

Forening angaaer, sædvanligviis ikke af saa stor Betydning, at det kan medføre en fuldkommen Ruin for den ene Part, naar et saadant Fællesskab ophæves. Det Samme gjælder, naar de to Districter, som ere forenede, staae hinanden temmelig nær i Størrelse og Folkemængde, men noget ganske Andet er det, naar det er en Amtsradskreds og en Kjøbstad, der have indgaaet en saadan Forening. Der er der den væsentlige Forskjel fra det Forhold, der finder Sted mellem to Amtsradskreds, at den ene Part kun er en lille Deel af det Hele med et ringe Antal Mennesker og den anden en meget stor Deel. Hæver man der Fællesskabet med Hensyn til en Indretning, som netop kun er tilveiebragt for den lille Kreds derved, at den har faaet den store Kreds til at deeltage deri, kan man paa en ganske anden Maade tilføie Uret, end dersom det er to lige store Kredse, eller to lige smaa Kredse, hvis Fællesskabet hæves. Derfor forekommer det mig ikke, at den Analogi, som drages fra Landcommunerne, fra Ophævelsen af Fællesskabet mellem to Sognecommuner eller to Amtsradskreds, paa nogen Maade kan anvendes paa Forholdet mellem Amtsradskredsene og Kjøbstæderne, og det er derhos ofte Tilfældet, at Fællesskabet ikke omfatter een Amtsradskreds og een Kjøbstad, men at der er een Kjøbstad og to Amtsradskreds, hvor Forholdet da kan være det, at en Kjøbstad med 4—5000 Indvaanere har forenet sig om store Foretagender med een eller to Amtsradskreds med en Befolkning af 100,000 Indvaanere — et saadant Forhold er tilfældigviis mig bekjendt. Det vilde da være fuldkomment ruinerende for Kjøbstaden, om Amtsradskredsene ville trække sig bort og lade Kjøbstaden blive staaende med saadanne Indretninger, som den ikke har Brug for i det Omfang, hvori de ere indrettede, og til hvis Vedligeholdelse den vil være nødsaget til at udrede Omkostninger, der langt overflige dens Evner. — Den høitærede Minister siger, at, hvor der er Tale om egentlige Contracter, der vil der ikke være Tvivl om, at Ministeren ikke vil tillade sig at gjøre Brud paa saadanne. Det tvivler jeg heller ikke om, men saadanne Forhold indbefattes dog i de Ord, som staae i